

Ženy měly slovo

Při letošním vyhlášení výsledků soutěže Mléčná farma roku se uskutečnila panelová diskuse, jejímiž hlavními hvězdami byly tři ženy stojící v čele zemědělských podniků: Ing. Marie Červenková z akciové společnosti ZS Nalžovice hospodařící v Povltaví, Ing. Linda Szemlová, předsedkyně představenstva společnosti Devět křížů (Brněnsko), a Ing. Lucie Janečková Heřmanská z rodinné farmy Zemědělská výroba Heřmanský na Mladoboleslavsku. Jejich vystoupení přineslo otevřenou zprávu o stavu oboru.

Roboti místo lidí – z nouze, ne z módy

Všechny tři podniky prošly v posledních letech rozsáhlou automatizací. Marie Červenková pořídila deset dojících robotů a vysavače kejdy. Přiznává ale, že původní představa o bezobslužném provozu narazila na realitu: „Ten dozor tam musí být.“ Automatizace nepřišla jako strategická volba, ale jako odpověď na nedostatek pracovníků.

Linda Szemlová, která stála u první plně robotizované stáje

ve střední a východní Evropě, upozornila na jiný problém: dodavatelé technologií tehdy neměli dostatečné zkušenosti s reálným provozem. Jejich odhady kapacity krmných robotů a schopnosti strojů udržet stáj čistou se ukázaly jako nepřesné – a s důsledky se firma potýká dosud.

Personální krize bez jednoduchého řešení

Snad nejpalčivějším tématem diskuse byly lidské zdroje. Ma-

rie Červenková to pojmenovala bez příkras: průměrná mzda v jejím podniku je vyšší než průměr republiky, podmínky jsou slušné – a přesto volná místa zůstávají neobsazena. Problém podle ní sahá hlouběji než k výši platu: „Mladá generace vyrůstající mimo vesnici jednoduše nemá přirozenou vazbu k práci se zvířaty a k zemědělskému rytmu života.“

Linda Szemlová popsala totální generační obměnu zaměstnanců, k níž v jejich

podniku došlo zhruba před sedmi lety. Blízkost Brna jim pomáhá uchazeče nacházet, ale za cenu mezd, o jejichž výši se raději nezmiňuje. Vzdělávání zaměstnanců je otevřené všem – zájem však zůstává spíše u vedoucích pracovníků. „Já mám asi to štěstí, že za mnou stojí kvalitní zootechnici a agronomové. Částečně jsou to rodinní příslušníci, můžu se spolehnout,“ odpověděla na otázku Lucie Janečková.

Soutěž o mléčnou farmu roku,
ocenění za kvalitu chovu dojnic!

www.mlecnafarmaroku.cz

Sledování nákladů: každý jinak, srovnání žádné

Na otázku, jak podniky sledují náklady, zazněla překvapivě upřímná odpověď: systematická, oborově sdílená metodika neexistuje. „V zemědělství neexistuje metodika, jak to dělat, a každý to děláme nějak po svém – pak se nemáme s čím srovnávat,“ řekla Linda Szemlová. Přiznala, že obrovské množství dat z různých středisek se obtížně konsoliduje a rozhodování je „hodně o zkušenosti a intuici.“

Marie Červenková k tomu dodala, že ekonomická čísla slouží především k poučení z minulosti, nikoli k předpovídání budoucnosti. Smysl šetření má své meze: snížit náklady o 40 % je idealismus.

Tržby z mléka tvoří u všech tří podniků klíčovou část příjmů – u Heřmanských téměř 70 %, u Nalžovicích přes 50 %. Linda Szemlová zdůraznila, že pravidelný příjem z mléka a z bioplynové stanice je pro podnik existenčně důležitý: většina zemědělských firem nekrachuje kvůli ztrátě, ale kvůli výpadku cash flow.

Panelová diskuse, kterou tradičně moderoval MVDr. Václav Oscička, letos hostila ředitelky úspěšných zemědělských podniků

Co by řekly ministři?

Diskuse se dotkla i politického rozměru oboru. Linda Szemlová pojmenovala to, co jí v zemědělství nejvíc chybí: dlouhodobá strategie a jasná vize, kam odvětví směřuje. Jako ministr by usilovala o to, aby byl „selský rozum“ zakotven v legislativě.

Marie Červenková vyjádřila ostrý nesouhlas s tím, jak se v minulosti komunikovaly prognózy poklesu cen mléka – a nevynechala ani kritiku obchodních řetězců, které

krizi výrobců v době cenových výkyvů necítí.

Zpracování na farmě? Vyrábět umíme, prodávat ne

Ke zpracování mléka přímo na farmách se všechny tři vyjádřily střídavě. Lucie Janečková Heřmanská popsala provoz malé faremní mlékárny, její podíl na tržbách je ale pod jedním procentem. Linda Szemlová k tomu dodala: „Dokážeme vyrobit kvalitní produkt. Ale nedokážeme ho prodat. Marketing, e-shop,

webové stránky – to je jiný svět než chov dobytka.“

Stabilita, otevřenost, kontinuita

Otázka na vizi do deseti let přinesla tři různé, ale tematicky příbuzné odpovědi: Marie Červenková doufá, že do té doby bude v důchodu – ale bude podnik sledovat, aby se nedostal do „nepřátelských rukou.“ Linda Szemlová chce, aby podnik fungoval podobně jako dnes, snad trochu otevřeněji pro veřejnost – a vidí v něm přirozenou sociální roli na vesnici. Lucie Janečková Heřmanská si přeje rozvoj, realizaci plánovaných investic a lepší vnímání zemědělců ze strany veřejnosti.

Tři ženy, tři různé farmy, jeden vzkaz: české zemědělství nemá nouzi o odhodlání ani o nápady. Chybí mu stabilní pravidla, srovnatelná data a – nade vše – spolehliví lidé, kteří budou chtít a umět pracovat se zvířaty a půdou. ■